

**ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ
ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ**

**STATE NUCLEAR REGULATORY
INSPECTORATE OF UKRAINE**

01011, м. Київ-11, вул. Арсенальна, 9/11
тел.: (044) 277 12 04
факс: (044) 254 33 11
E-mail: pr@hq.snrc.gov.ua
Сайт: snrc.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 21721086

9/11 Arsenalna street, Kyiv 01011
tel. 38 (044) 277 12 04
fax. 38 (044) 254 33 11
E-mail: pr@hq.snrc.gov.ua
Web: snrc.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 21721086

від «___» _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Державна регуляторна служба
України**

Про погодження проєкту НПА

Державна інспекція ядерного регулювання України надає на розгляд та погодження проєкт наказу «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів щодо діяльності з видобування, переробки уранових руд» (далі – проєкт НПА).

НПА був розроблений з метою вдосконалення нормативно-правових актів щодо регулювання діяльності з видобування, переробки уранових руд у зв'язку з прийняттям 18.09.2019 р. Закону України № 107-IX «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії».

Просимо розглянути та погодити зазначений проєкт НПА.

- Додатки: 1. Проєкт наказу у 1 прим. на 3 арк.
2. НПА з додатками (додатки 1, 2, 3, 4) у 1 прим на 26 арк.
3. Порівняльна таблиця у 1 прим. на 4 арк.
4. Пояснювальна записка у 1 прим. на 3 арк.
5. Аналіз регуляторного впливу у 1 прим. на 13 арк.
6. Повідомлення про оприлюднення НПА на 1 арк.

Голова

Григорій ПЛАЧКОВ

Дан Євстахевич, 277-12-08

ДОКУМЕНТ СЕД Держатомрегулювання АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000009F4E260095747C00

Підписувач Плачков Григорій Іванович

Дійсний з 11.12.2019 10:06:13 по 11.12.2021 10:06:13

Держатомрегулювання

21-18/7217 від 12.06.2020

ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ**Н А К А З**

_____ 2020

Київ

№ _____

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів щодо діяльності з видобування, переробки уранових руд

Відповідно до статей 1, 27 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», статті 7 Закону України «Про видобування і переробку уранових руд», статті 7 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» та з метою вдосконалення нормативно-правових актів щодо регулювання діяльності з видобування, переробки уранових руд

НАКАЗУЮ:

1. Унести зміни до Вимог та умов безпеки (ліцензійні умови) провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 27 травня 2015 року № 101, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 12 червня 2015 року за № 700/27145, виклавши їх у новій редакції, що додається.

2. У додатку 2 до Положення про перелік та вимоги щодо форми та змісту документів, що подаються для отримання ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії, затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 6 серпня 2012 року № 153, зареєстрованого у Міністерстві юстиції

України 29 серпня 2012 року за № 1453/21765 (із змінами), розділ III виключити.

У зв'язку з цим розділи IV - V вважати відповідно розділами III – IV.

3. Унести до Вимог до щорічного звіту з радіаційної безпеки провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 01 жовтня 2018 року № 391, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 року за № 1461/32913, такі зміни:

1) у назві і тексті Вимог слова «провадження діяльності з переробки уранових руд» замінити словами «провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд» у відповідному відмінку;

2) абзаци шостий та сьомий пункту 3 розділу III викласти у такій редакції:

«відомості про утворення відходів та побічних продуктів переробки уранових руд (ВПУР, ПППУР) (додаток 7), відомості про утворення відходів та побічних продуктів видобування уранових руд (ВВУР, ППВУР) (додаток 8), які утворились у звітному періоді під час провадження ліцензіатом діяльності з видобування, переробки уранових руд;

у додатку 7 до Вимог у назві граfi 3 слово «Категорія» замінити словом «Вид»;

інформацію про заповнення сховищ відходами та побічними продуктами переробки уранових руд (ВПУР, ПППУР) (додаток 9), інформацію про об'єм відходів та побічних продуктів видобування уранових руд (ВВУР, ППВУР) у м³, (додаток 10), які утворились у звітному періоді під час провадження ліцензіатом діяльності з видобування, переробки уранових руд»;

3) у додатку 2 до Вимог у назві граfi 11 слово «менше» замінити словом «більше»;

4) доповнити Вимоги новим додатком 8, що додається.

У зв'язку з цим додаток 8 вважати додатком 9.

5) доповнити Вимоги новим додатком 10, що додається

4. Унести до Вимог до періодичності та змісту звітів, що надаються ліцензіатами у сфері використання ядерної енергії, затверджених наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 16 жовтня 2006 року № 162, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 грудня 2006 року за № 1268/13142, такі зміни:

- 1) у підпункті б) пункту 1.1 слова «переробку уранових руд» виключити
- 2) у пункті 3.4 слова «провадження діяльності з переробки уранових руд» виключити

5. Управлінню радіаційної безпеки (Мишковська А.А.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

6. Цей наказ набирає чинності через два місяці з дня його офіційного опублікування.

7. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

Григорій ПЛАЧКОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної інспекції
ядерного регулювання України
від 27 травня 2015 року № 101
(у редакції наказу Державної
інспекції ядерного
регулювання України
_____ 2020 р. № _____)

**Вимоги та умови безпеки (ліцензійні умови) провадження діяльності з
видобування, переробки уранових руд**

I. Загальні положення

1. Ці Ліцензійні умови визначають організаційні, кадрові і технологічні вимоги, умови безпеки, обов'язкові для виконання під час провадження та припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд та встановлюють перелік документів, що додаються до заяви про отримання (внесення змін, переоформлення, видачу дубліката) ліцензії на провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд.

2. Дія цих Ліцензійних умов поширюється на суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, які провадять або мають намір провадити діяльність з видобування, переробки уранових руд, у тому числі в частині припинення діяльності уранового об'єкта шляхом ліквідації, перепрофілювання, тимчасового зупинення (консервації), незалежно від форм власності та підпорядкованості органам державного управління.

3. Суб'єкт діяльності повинен відповідати умовам та зобов'язаний виконувати вимоги цих Ліцензійних умов.

4. У цих Ліцензійних умовах використовуються такі скорочення:

УО – урановий об'єкт, уранові об'єкти;

ВВУР – відходи видобування уранових руд;

ППВУР - побічні продукти видобування уранових руд;

ВПУР – відходи переробки уранових руд;

ПППУР – побічні продукти переробки уранових руд;

ЗС – зона спостереження;

ОПВ – основні промислові виробництва, які входять до складу уранового об'єкта;

ДО – допоміжні об'єкти, які входять до складу уранового об'єкта;

СЗЗ – санітарно-захисна зона.

5. У цих Ліцензійних умовах терміни вживаються у такому значенні:

безпека провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд
- комплекс заходів, спрямованих на забезпечення радіаційної безпеки УО;

відходи видобування уранових руд– матеріали виключно у твердому агрегатному стані (гірська порода), які містять або забруднені радіоактивним матеріалом природного походження;

відходи переробки уранових руд – матеріали, виключно у твердому агрегатному стані (хвости, шлами, залишки від купного вилуговування, фільтраційні осади, залишки будівельних конструкцій та технологічного обладнання), що містять або забруднені радіоактивним матеріалом природного походження, за умови, що використання цих матеріалів у якості вторинних ресурсів не передбачається або немає остаточного рішення відносно того, яким чином ці матеріали можуть бути використані в рамках сучасних або створених у майбутньому технологічних процесів, та рівень звільнення яких від регулюючого контролю досягається через 300 і більше років після їх захоронення;

діяльність з видобування уранових руд – забезпечення технологічного процесу вилучення уранових руд з родовищ усіма можливими способами шляхом проєктування, розміщення, будівництва, реконструкції, введення в експлуатацію, експлуатації, ліквідації, перепрофілювання, тимчасового зупинення (консервації) видобувного УО, а також поводження з відходами та побічними продуктами видобування уранових руд;

діяльність з переробки уранових руд - забезпечення технологічного процесу переробки уранових руд з метою одержання кінцевого продукту переробки уранових руд (концентрату природного урану) шляхом проєктування, розміщення, будівництва, реконструкції, введення в експлуатацію, експлуатації, ліквідації, перепрофілювання, тимчасового зупинення (консервації) переробного УО, а також поводження з відходами та побічними продуктами переробки уранових руд;

інженерний бар'єр – штучна перешкода на шляху поширення іонізуючого випромінювання, радіоактивних речовин у навколишнє природне середовище (дамби, насипи, інші елементи конструкцій сховища, контейнери, фізичний стан відходів тощо);

кваліфікаційні вимоги до персоналу - вимоги, яким має відповідати персонал на конкретній займаній посаді, зокрема: необхідний рівень освіти та професійне спрямування, необхідні спеціальні знання та навички, обсяг знань з питань ядерної та радіаційної безпеки, досвід роботи, особисті якості;

ліквідація УО – повне припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом здійснення заходів з демонтажу ОПВ та ДО та приведення території УО в радіаційно-безпечний стан;

майданчик УО – територія з особливим режимом, на якій розташовані ОПВ та ДО видобувного/переробного УО;

об'єкт, призначений для захоронення ВВУР/ВПУР – спеціально спроєктована стаціонарна споруда, або спеціально відведена замкнута (напівзамкнута) природна ємність, утворена специфікою рельєфу (схили, ущелини, балки тощо), або порожнина техногенного походження (вироблені

кар'єри тощо), призначена для приймання, складування та довгострокового зберігання (захоронення) ВВУР/ВПУР, облаштована інженерними та/або природними бар'єрами, придатними забезпечити ізоляцію цих відходів від контакту з наземними та підземними компонентами навколишнього природного середовища (атмосфера, літосфера, гідросфера та біосфера) протягом максимально досяжного (на певному етапі розвитку технологій) періоду потенційної небезпеки ВВУР/ВПУР;

обмежене звільнення майданчика УО від регулюючого контролю - рішення Держатомрегулювання про необхідність продовження здійснення окремих видів регулюючого контролю діяльності з видобування, переробки уранових руд після виконання суб'єктом діяльності вимог безпеки припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд;

перепрофілювання УО – повне припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом здійснення комплексу заходів, спрямованих на переорієнтацію УО (ОПВ та ДО) на випуск нової продукції та приведення території УО в радіаційно-безпечний стан;

період потенційної небезпеки ВВУР/ВПУР - строк, протягом якого зберігається радіаційна небезпека ВВУР/ВПУР внаслідок радіоактивного розпаду радіонуклідів уранового та торієвого рядів (300 і більше років);

побічні продукти видобування, переробки уранових руд – матеріали у різному агрегатному стані, які містять або забруднені радіоактивним матеріалом природного походження та можуть використовуватися в якості вторинних ресурсів у разі досягнення рівнів звільнення від регулюючого контролю внаслідок здійснення технологічних операцій з дезактивації, повторної переробки тощо;

повне звільнення майданчика УО від регулюючого контролю - рішення Держатомрегулювання про відсутність необхідності здійснення регулюючого контролю діяльності з видобування, переробки уранових руд після виконання суб'єктом діяльності вимог безпеки припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд;

природний бар'єр безпеки – елемент навколишнього природного середовища, який за своїми геологічними властивостями є природною перешкодою на шляху поширення іонізуючого випромінювання, радіоактивних речовин;

радіоактивний матеріал природного походження - матеріал, у складі якого присутні радіонукліди природного походження, концентрація яких перевищує встановлені рівні дій та рівні звільнення від регулюючого контролю, встановлені нормами та правилами з ядерної та радіаційної безпеки;

рекультивация майданчика УО – комплекс заходів, спрямованих на обмежене або повне звільнення його від регулюючого контролю;

тимчасове зупинення (консервация) УО – тимчасове припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення рівня безпеки УО, передбаченого нормами, правилами з радіаційної безпеки та утримання його у такому технічному стані, що дає можливість відновлення здійснюваної раніше діяльності;

хвостосховище - спеціально спроектована гідротехнічна стаціонарна споруда або спеціально відведена замкнута (напівзамкнута) природна ємність, утворена специфікою рельєфу (схили, ущелини, балки тощо), або порожнина техногенного походження (вироблені кар'єри тощо), призначені для приймання, складування, тимчасового зберігання та поводження з ВВУР/ВПУР, та облаштовані інженерними та/або природними бар'єрами, які забезпечують ізоляцію цих відходів від контакту з наземними та підземними компонентами навколишнього природного середовища протягом експлуатації та тимчасового зупинення (консервації) переробного УО.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії», «Про видобування і переробку уранових руд», «Про відходи», «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання».

II. Умови безпеки провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд

1. Суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії (далі – суб'єкт діяльності) провадить діяльність з видобування, переробки уранових руд за умови отримання у встановленому законодавством порядку ліцензії на провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд (далі - ліцензія).

2. Для отримання ліцензії суб'єкт діяльності подає до Держатомрегулювання заяву за формою, встановленою у додатку 1, та документи, перелік яких встановлений у додатку 2 до цих Ліцензійних умов, у спосіб, визначений законом.

3. У разі виникнення підстав для внесення змін до ліцензії або її переоформлення, зазначених у статті 14 Закону України «Про дозвільну діяльність в сфері використання ядерної енергії», суб'єкт діяльності протягом одного місяця з дня, наступного за днем їх настання, подає до Держатомрегулювання заяву про внесення змін до ліцензії або її переоформлення за формою, згідно з додатком 1 до цих Ліцензійних умов. Заява про внесення змін до ліцензії з наміром продовжити строк її дії подається суб'єктом діяльності не пізніше ніж за 2 місяці до закінчення строку дії ліцензії.

4. До заяви про внесення змін до ліцензії або її переоформлення додаються:

ліцензія, до якої вносяться зміни або яка підлягає переоформленню;

документи, що обґрунтовують підстави для внесення змін до ліцензії чи її переоформлення;

5. Суб'єкт діяльності, у разі втрати або пошкодження ліцензії, для отримання дубліката ліцензії подає до Держатомрегулювання заяву за формою, встановленою у додатку 1 до цих Ліцензійних умов. До заяви додаються:

непридатний для користування внаслідок пошкоджень бланк ліцензії;
документ/інформація, що підтверджує внесення плати за видачу дубліката ліцензії.

6. Заява про отримання (внесення змін, переоформлення) ліцензії, видачу дубліката ліцензії та подані разом з нею документи приймаються за описом, що подається суб'єктом діяльності у двох примірниках згідно з додатком 3 до цих Ліцензійних умов. Один примірник опису надсилається суб'єкту діяльності (у разі подання ним документів нарочно – видається одразу після заповнення) з відміткою про дату прийняття документів Держатомрегулюванням та підписом уповноваженої особи. Другий примірник опису залишається у Держатомрегулюванні.

7. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд, а також у разі зупинення дії ліцензії, забезпечує здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення радіаційної безпеки та фізичного захисту УО, радіаційного захисту персоналу та населення, мінімізації негативного впливу УО на навколишнє природне середовище до моменту прийняття Держатомрегулюванням відповідного рішення про анулювання ліцензії або відновлення її дії.

8. Суб'єкт діяльності визначає кваліфікаційні вимоги до персоналу, забезпечує проведення навчання, підвищення кваліфікації і перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу і посадових осіб, які відповідальні за забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, відповідно до Порядку

проведення навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу і посадових осіб суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 02 жовтня 2014 року № 143, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02 грудня 2014 року за № 1549/26326.

9. Суб'єкт діяльності розробляє, упроваджує, оцінює та постійно поліпшує систему управління діяльністю, розробляє та підтримує в актуальному стані настанову щодо системи управління (настанову з якості) відповідно до Загальних вимог до системи управління діяльністю у сфері використання ядерної енергії, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 19 грудня 2011 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 січня 2012 року за № 17/20330.

10. Суб'єкт діяльності розробляє та погоджує з Держатомрегулюванням програму поводження з ВВУР/ВПУР, яка містить:

- 1) загальні положення щодо поводження з ВВУР/ВПУР;
- 2) відомості про стан поводження з ВВУР/ВПУР, а саме: джерела утворення, динаміку надходження, характеристики накопичених ВВУР/ВПУР, відповідність проектної та фактичної кількості ВВУР/ВПУР, опис технологічних схем поводження з ВВУР/ВПУР та їх потужність, систему контролю за ВВУР/ВПУР, заходи, спрямовані на мінімізацію утворення ВВУР/ВПУР.

III. Вимоги безпеки провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд

1. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує наявність:

відповідної організаційної структури, кваліфікованого персоналу, фінансових, матеріальних та інших ресурсів для забезпечення рівня безпеки УО, передбаченого нормами, правилами з радіаційної безпеки, фізичного захисту, а також умовами провадження діяльності, зазначеними у ліцензії;

фінансових ресурсів для відшкодування збитків від наслідків радіаційних аварій, що можуть статися під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд власними коштами, або за рахунок коштів страхових компаній (організацій).

2. Суб'єкт діяльності своїми наказами призначає осіб, відповідальних за:
радіаційну безпеку;

дозиметричний контроль та радіаційний моніторинг УО, збереження та аналіз отриманих результатів;

стан системи фізичного захисту УО;

організацію збору, обліку та поводження з ВВУР і ППВУР/ВПУР і ПППУР;

розробку і реалізацію програм навчання персоналу;

розробку, впровадження, удосконалення та аналіз ефективності системи управління діяльністю з видобування, переробки уранових руд (створення, впровадження та функціонування системи якості);

виконання вимог Додаткового протоколу до Угоди між Україною та Міжнародним агентством з атомної енергії про застосування гарантій у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї, ратифікованого Законом України від 16 листопада 2005 року № 3092-IV.

3. Суб'єкт діяльності своїми наказами:

затверджує положення про службу радіаційної безпеки (особу або підрозділ, відповідальну (ий) за радіаційний контроль);

встановлює контрольні рівні радіаційних факторів.

4. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує радіаційний захист персоналу, населення та навколишнього природного середовища шляхом здійснення заходів щодо:

не перевищення встановлених дозових лімітів, допустимих рівнів для персоналу і квот ліміту дози опромінення критичної групи населення;

зменшення концентрації радону і торону та дочірніх продуктів їх розпаду, а також довгоіснуючих продуктів розпаду радіонуклідів уранового і торієвого рядів у повітрі робочої зони;

забезпечення радіаційного контролю на робочих місцях персоналу, у виробничих приміщеннях, у ССЗ та ЗС, а саме:

забезпечення контролю індивідуальних доз опромінення персоналу;

неперевищення допустимих концентрацій радіонуклідів в атмосферному повітрі ЗС, воді поверхневих водоймищ та підземних водах, у тому числі у першому від поверхні землі водоносному горизонті;

забезпечення контролю за рівнем радіоактивного забруднення навколишнього природного середовища;

забезпечення контролю за радіоактивним забрудненням устаткування, обладнання, транспортних засобів тощо;

забезпечення очищення шахтних вод та вод спеціальних пралень;

дотримання технологічних процесів при видобуванні, переробці уранових руд, поводженні з ВВУР/ВПУР та ППВУР/ПППУР;

реалізації проєктних рішень щодо дотримання критеріїв, вимог забезпечення радіаційної безпеки, умов безпечної експлуатації УО, визначених у проєктній документації та обґрунтованих у звітах з аналізу безпеки.

5. Для проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки згідно з вимогами статті 40 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» суб'єкт діяльності подає до Держатомрегулювання матеріали, що містять обґрунтування безпеки, а саме: проєкти будівництва, реконструкції, ліквідації, перепрофілювання, тимчасового зупинення

(консервації) УО (далі - проєктна документація), у тому числі зміни в проєктній документації, що можуть вплинути на безпеку провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд.

6. Суб'єкт діяльності провадить діяльність з видобування, переробки уранових руд виключно за наявності позитивних висновків державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки проєктної документації, у тому числі змін у проєктній документації, що можуть вплинути на безпеку провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд.

7. Суб'єкт діяльності у разі прийняття нових норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту або змін і доповнень до них, які змінюють умови та рівень безпеки провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд, установлені в ліцензії, розробляє і погоджує з Держатомрегулюванням організаційно-технічні (коригуючі) заходи, спрямовані на усунення виявлених невідповідностей, згідно зі статтею 30 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

8. Суб'єкт діяльності повідомляє Держатомрегулювання про зміни в документах, на підставі яких було видано ліцензію, не пізніше ніж через 30 днів з моменту їх настання.

9. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд здійснює дозиметричний контроль персоналу та радіаційний моніторинг на території з особливим режимом, у СЗЗ та ЗС УО у встановленому законодавством порядку власними силами або із залученням підрядних організацій. При здійсненні дозиметричного контролю та радіаційного моніторингу застосовуються вимірювальні лабораторії, засоби вимірювальної техніки та методики виконання вимірювань, атестовані у сфері поширення державного метрологічного нагляду.

10. Суб'єкт діяльності веде облік результатів дозиметричного контролю та радіаційного моніторингу і здійснює аналіз отриманих результатів, у тому числі з метою здійснення оцінки безпеки УО, розробки і впровадження заходів з підвищення безпеки діяльності та оптимізації радіаційного захисту персоналу, населення і навколишнього природного середовища

11. Суб'єкт діяльності забезпечує здійснення постійного індивідуального дозиметричного контролю зовнішнього та внутрішнього опромінення персоналу з використанням індивідуальних дозиметрів та/або за результатами біофізичних вимірювань.

12. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує здійснення організаційних та технічних заходів, спрямованих на попередження радіаційних аварій, обмеження їх впливу та ліквідацію їх наслідків.

13. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує пріоритетність вибору технологічних процесів, спрямованих на:

раціональне вилучення уранових руд згідно з технічними проєктами, технологічними схемами, регламентами, затвердженими в установленому порядку;

максимально можливе концентрування радіонуклідів урану під час переробки уранових руд з метою мінімізації кількості утворюваних ВПУР та ПППУР;

мінімізацію утворення ВВУР та ППВУР у такому агрегатному стані, який сприятиме збільшенню їх міграції в навколишнє природне середовище водним та повітряним шляхами;

максимально можливе використання ППВУР та ПППУР у якості вторинних ресурсів (будівельного матеріалу та мінеральної будівельної

сировини) у разі відповідності їх радіаційних характеристик радіаційно-гігієнічним регламентам четвертої групи, встановленим НРБУ-97.

14. Суб'єкт діяльності забезпечує розміщення ППВУР та ПППУР на спеціально обладнаних майданчиках та об'єктах, що забезпечують мінімізацію міграції радіонуклідів у наземні та підземні компоненти навколишнього природного середовища.

15. Суб'єкт діяльності забезпечує розміщення ВПУР у хвостосховищі, а ВВУР – на спеціально обладнаних майданчиках. У разі припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом ліквідації або перепрофілювання УО, суб'єкт діяльності забезпечує розміщення ВВУР/ВПУР в об'єкті, призначеному для їх захоронення, із дотриманням погоджених з Держатомрегулюванням критеріїв приймання ВВУР/ВПУР на цей об'єкт.

16. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує безперервне функціонування системи фізичного захисту УО, упроваджує організаційно-правові та інженерно-технічні заходи і засоби з метою недопущення несанкціонованого проникнення на територію УО відповідно до норм та правил з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання.

17. Суб'єкт діяльності за результатами провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд подає до Держатомрегулювання щорічний звіт відповідно до Вимог до щорічного звіту з радіаційної безпеки провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 01 жовтня 2018 року № 391, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 року за № 1461/32913.

18. Суб'єкт діяльності забезпечує радіаційну безпеку та радіаційний захист персоналу підрядних організацій, які залучаються ним під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд.

19. Суб'єкт діяльності провадить діяльність з видобування, переробки уранових руд згідно із задокументованими та затвердженими ним у встановленому порядку процедурами системи управління діяльністю.

20. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд періодично (раз на 5 років) переглядає та подає до Держатомрегулювання план припинення діяльності УО, у якому визначає оптимальний шлях припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд на основі аналізу безпеки, техніко-економічних розрахунків та ризик-орієнтованого підходу.

21. Суб'єкт діяльності під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує збереження інформації стосовно проєктування, розміщення, будівництва, реконструкції, введення в експлуатацію, експлуатації, ліквідації, перепрофілювання, тимчасового зупинення (консервації) та результатів аналізу безпеки УО.

22. Суб'єкт діяльності протягом провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд забезпечує інформування населення, громадськості, органи місцевого самоврядування про рівень безпеки УО, можливий негативний вплив діяльності з видобування, переробки уранових руд на населення та навколишнє природне середовище і заходи з його попередження.

23. Суб'єкт діяльності вживає заходів з формування та підтримки культури безпеки на підприємстві.

IV. Вимоги безпеки припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд

1. Діяльність з видобування, переробки уранових руд може бути припинена шляхом ліквідації або перепрофілювання УО для випуску іншої продукції, а також тимчасового зупинення (консервації) УО.

2. Під час припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом ліквідації, перепрофілювання, тимчасового зупинення (консервації), УО розглядається як сукупність основних промислових виробництв та допоміжних об'єктів, що належали до виробничої структури УО під час його експлуатації.

3. Суб'єкт діяльності, у разі наміру припинити провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд, подає до Держатомрегулювання заяву про внесення змін до ліцензії на провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд та документи, передбачені додатком 2.

4. Суб'єкт діяльності під час припинення провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом ліквідації УО (окремого ОПВ/ДО), забезпечує:

звільнення території, де розміщується УО, шляхом демонтажу ОПВ та ДО;

рекультивацію майданчика УО.

5. Суб'єкт діяльності під час припинення провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом перепрофілювання УО (окремого ОПВ/ДО) забезпечує здійснення комплексу заходів, спрямованих на:

приведення УО (окремого ОПВ/ДО) у радіаційно-безпечний стан, який передбачає можливість використання технологічних будівель, споруд, технологічного обладнання, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури та території УО (окремого ОПВ/ДО) для провадження діяльності, не пов'язаної з використанням ядерної енергії;

рекультивуацію майданчика УО;

виконання умов припинення діяльності з видобування, переробки уранових руд.

6. Суб'єкт діяльності під час припинення провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд шляхом тимчасового зупинення (консервації) УО (окремого ОПВ/ДО), забезпечує здійснення комплексу робіт та заходів, спрямованих на підтримання рівня безпеки тимчасово зупиненого (законсервованого) УО (окремого ОПВ/ДО), передбаченого нормами, правилами з радіаційної безпеки, та такого технічного стану будівельних конструкцій, інженерних та природних бар'єрів, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, який унеможливило їх руйнацію протягом строку консервації.

7. Суб'єкт діяльності повідомляє Держатомрегулювання про реалізацію проєктних рішень, передбачених проєктом ліквідації, перепрофілювання або тимчасового зупинення (консервації) УО (окремого ОПВ/ДО).

8. У разі повного звільнення радіоактивних матеріалів та майданчика УО від регулюючого контролю, суб'єкт діяльності подає до Держатомрегулювання заяву про анулювання ліцензії у довільній формі. До заяви про анулювання ліцензії додається інформація про реалізацію передбачених проєктами ліквідації або перепрофілювання УО (окремого ОПВ/ДО) рішень щодо досягнення повного звільнення від регулюючого

контролю радіоактивних матеріалів та території майданчика УО (окремого ОПВ/ДО).

9. У разі обмеженого звільнення радіоактивних матеріалів та майданчика УО від регулюючого контролю, суб'єкт діяльності подає до Держатомрегулювання заяву про внесення змін до ліцензії і документи, передбачені додатком 2 до цих Ліцензійних умов.

10. Радіоактивні матеріали, що утворилися під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд, звільняються від регулюючого контролю відповідно до Порядку звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю у рамках практичної діяльності, затвердженого наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 1 липня 2010 року № 84, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 серпня 2010 року за № 718/18013.

11. Майданчики, де розміщено тимчасово зупинений (законсервований) УО (окреме ОПВ/ДО) та/або об'єкти, призначені для захоронення ВВУР/ВПУР, не звільняються від регулюючого контролю.

**Начальник Управління радіаційної
безпеки – державний інспектор**

Антоніна МИШКОВСЬКА

Додаток 1
до Вимог та умов безпеки
(ліцензійних умов)
провадження діяльності з
видобування, переробки
уранових руд
(пункт 2 розділу II)

ЗАЯВА

**для отримання (переоформлення, внесення змін) ліцензії на
провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд**

Суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії _____

_____,
(найменування юридичної особи, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника;
прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, місце проживання)

організаційно-правова форма господарювання _____

код згідно з ЄДРПОУ/реєстраційний номер облікової картки платника
податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої
релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера
облікової картки платника податків, офіційно повідомили про це відповідний
орган державної податкової служби та мають відмітку у паспорті)

Банківські реквізити _____

Прошу видати / переоформити / внести зміни / ліцензію у зв'язку з

на провадження діяльності _____

(вид діяльності та види робіт, що належать до цієї діяльності, номер та серія ліцензії, що підлягає
переоформленню чи внесенню змін)

Місце або територія провадження заявленої діяльності у сфері використання
ядерної енергії _____

Місцезнаходження філій, інших відокремлених підрозділів, що провадитимуть діяльність на підставі виданої ліцензії

Спосіб отримання повідомлення про прийняте рішення:

нарочно ☐ поштовим відправленням ☐ в електронному вигляді ☐

Спосіб отримання ліцензії:

нарочно ☐ поштовим відправленням ☐

Достовірність наданої інформації підтверджую та ознайомлений (-а), що подання недостовірних даних у документах, що додаються до цієї заяви, є підставою для залишення її без розгляду, відмови у видачі ліцензії (відповідно до статей 12, 13 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»).

З порядком отримання ліцензії, Вимогами та умовами безпеки (ліцензійні умови) провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд ознайомлений і зобов'язуюсь їх виконувати.

Даю згоду на обробку персональних даних для виконання вимог Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

(посада керівника або уповноваженої особи)

(підпис)

(Власне ім'я прізвище)

Додаток: опис документів, що додаються до заяви для отримання ліцензії на провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд на ____ арк.

Дата подання заяви " ____ " _____ 20__ р.

посада керівника
або уповноваженої особи заявника)

(підпис)

(Власне ім'я прізвище)

М.П. (за наявності)

Дата реєстрації заяви " ____ " _____ 20__ р. № _____

(посада особи, яка прийняла заяву)

(підпис)

((Власне ім'я прізвище)

Додаток 2
до Вимог та умов безпеки
(ліцензійних умов) провадження
діяльності з видобування, переробки
уранових руд
(пункт 2 розділу II)

**Перелік документів,
що додаються до заяви для отримання (внесення змін, переоформлення)
ліцензії на провадження діяльності з видобування,
переробки уранових руд**

1. Звіт про аналіз безпеки УО.
2. Довідка про наявність та достатність фінансових ресурсів, необхідних для провадження заявленого виду діяльності.
3. Документ, що підтверджує наявність та достатність матеріальних ресурсів заявника, необхідних для провадження ліцензованої діяльності, а саме: матеріали, обладнання, технічні та транспортні засоби.
4. Організаційна структура підприємства, затверджена у встановленому порядку.
5. Довідка про кваліфікацію персоналу суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії за формою, встановленою у додатку 3.
6. Висновки державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки проектів УО.
7. Копія акта прийняття УО в експлуатацію (для нових об'єктів).
8. Настанова щодо системи управління (настанова з якості) діяльністю УО, розроблена відповідно до норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки, розроблена відповідно до Загальних вимог до системи управління діяльністю у сфері використання ядерної енергії, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 19 грудня 2011 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 січня 2012 року за № 17/20330.
9. Програма поводження з ВВУР та/або ВПУР.
10. План аварійних заходів, розроблений відповідно до пункту 13.3 Основних санітарних правил забезпечення радіаційної безпеки України, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02 лютого 2005 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20 травня 2005 року за № 552/10832, та додатку 5 Державних гігієнічних нормативів «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 липня 1997 року № 208, введених в дію постановою Головного державного санітарного лікаря України від 1 грудня 1997 року № 62.

11. Довідка про фінансові можливості відшкодування збитків, завданих радіаційною аварією, що може статися під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд, власними коштами, у тому числі за рахунок спеціальних фондів, або засвідчена копія договору із страховою компанією про відшкодування збитків за рахунок коштів страхової компанії.

12. План припинення діяльності видобувного / переробного УО.

13. Програма радіаційного моніторингу УО.

14. Документ, яким встановлено порядок проведення індивідуального дозиметричного контролю персоналу та радіаційного моніторингу робочих місць.

15. Контрольні рівні опромінення персоналу суб'єкта діяльності.

16. Перелік приладів радіаційного контролю із зазначенням характеристик цих приладів та інформації про останню державну повірку і калібрування.

17. Документи, що підтверджують забезпечення вимог фізичного захисту видобувного/переробного УО:

копія акта визначення рівня фізичного захисту УО, оформленого в установленому законодавством порядку;

копія наказу про призначення з числа керівництва особи, відповідальної за стан та функціонування системи фізичного захисту (у разі якщо визначена категорія відповідно до Додатку 2 до Порядку визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання відповідно до їх категорії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 625);

копії виданих в установленому порядку наказів про надання допуску до виконання особливих робіт керівника та працівників підприємства, переліку посад працівників, робота на яких потребує допуску до виконання особливих робіт (у разі якщо визначена категорія відповідно до Додатку 2 до Порядку визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання відповідно до їх категорії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 625);

довідка, складена заявником у довільній формі, про створення умов для захисту інформації з обмеженим доступом відповідно до законодавства про захист інформації (у разі якщо визначена категорія відповідно до Додатку 2 до Порядку визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання відповідно до їх категорії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 625).

18. Оригінал ліцензії (при переоформленні або внесенні змін).

Примітка: якщо документи, зазначені у додатку 2, подавались до органу, який видав ліцензію, і є чинними на момент подання заяви для переоформлення або внесення змін до ліцензії, заявникові достатньо посилатися на ці документи.

Додаток 3
до Вимог та умов
(ліцензійних умов)
провадження діяльності з
видобування, переробки
уранових руд
(пункт 5 додатку 2)

Довідка

про кваліфікацію персоналу суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії

№ з/п	Посада працівника	Прізвище, ім'я, по батькові	Освіта (найменування навчального закладу, кваліфікація, спеціальність)	Стаж роботи у сфері використання ядерної енергії	Підвищення кваліфікації (найменування навчального закладу, номер свідоцтва встановленого державного зразка)	Перевірка знань норм, правил, з ядерної та радіаційної безпеки або фізичного захисту (дата перевірки, номер протоколу)	Інформація про комісію з перевірки знань норм, правил, з ядерної та радіаційної безпеки або фізичного захисту (номер наказу про створення комісії, навчальний заклад, підприємство тощо, при якому вона створена)	Примітка

(посада керівника або
уповноваженої особи підприємства)

(підпис)

М.П. (за наявності)

(Власне ім'я прізвище)

Додаток 4

до Вимог та умов (ліцензійних умов) провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд (пункт 5 розділу II)

ОПИС

документів, що додаються до Заяви для отримання (внесення змін, переоформлення (необхідне підкреслити) ліцензії на провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд

_____ (найменування суб'єкта діяльності)

№ з/п	Найменування документа	Кількість аркушів у документі	Примітка

Прийняв _____ документів
(цифрами і словами)

“ ” 20__ р.

_____ (посада особи, яка прийняла заяву)

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я прізвище)

Другий екземпляр опису отримав*

“ ” 20__ р.

_____ (посада представника заявника)

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я прізвище)

* Заповнюється у разі подання заявником документів до Держатомрегулювання нарочно.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Держатомрегулювання
«Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів щодо діяльності з
видобування, переробки уранових руд»

1. Резюме

Метою прийняття нормативно-правового акта є вдосконалення нормативно-правових актів щодо регулювання діяльності з видобування, переробки уранових руд у зв'язку з прийняттям Закону України 18.09.2019 р. № 107-IX «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» (далі – Закон України № 107-IX).

2. Проблема, яка потребує розв'язання

У зв'язку з прийняттям Закону України № 107-IX, яким внесені зміни до законів України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», «Про видобування і переробку уранових руд», «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» у частині поширення державного регулювання у сфері використання ядерної енергії на діяльність з видобування уранових руд, виникла необхідність приведення до норм Закону № 107-IX Вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 27 травня 2015 року № 101, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 12 червня 2015 року за № 700/27145, та Вимог до щорічного звіту з радіаційної безпеки провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 1 жовтня 2018 року № 391, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 року за № 1461/32913.

3. Суть проєкту акта

Проблема, яка виникла у зв'язку з поширенням державного регулювання у сфері використання ядерної енергії на діяльність з видобування уранових руд відповідно до Закону України № 107-IX, тобто у зв'язку із ліцензуванням не лише переробки, а й видобування уранових руд, вирішується шляхом внесення відповідних змін до Вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 27 травня 2015 року № 101, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 12 червня 2015 року за № 700/27145, та Вимог до щорічного звіту з радіаційної безпеки провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджених наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 1 жовтня 2018 року № 391, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 року за № 1461/32913, оскільки діяльність з видобування і переробки уранових руд є єдиним технологічним циклом і, фактично, весь час здійснювалась і здійснюється у відповідності з ліцензією Держатомрегулювання на переробку уранових руд.

4. Вплив на бюджет

Реалізація НПА не впливає на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Реалізація НПА не матиме впливів на ключові інтереси заінтересованих сторін.

Проект НПА не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, тобто не потребує врахування позиції уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок.

Проект НПА не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Враховуючи зазначене консультації із заінтересованими сторонами стосовно проекту НПА не проводилися.

6. Прогноз впливу

Реалізація проекту НПА не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект НПА потребує погодження з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством енергетики та захисту довкілля України, Державною регуляторною службою України.

8. Ризики та обмеження

У проекті НПА відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Проект НПА не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

Проект нормативно-правового акта не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Мінцифри про проведення цифрової експертизи, у зв'язку з тим, що проект не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку.

Проект нормативно-правового акта не передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання та відповідно дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» не поширюється на зазначений проект нормативно-правового акта та суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим відповідне рішення Антимонопольного комітету України передбачене зазначеним Законом не потребується.

9. Підстава розроблення акта

Підставою для розроблення наказу Держатомрегулювання «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів щодо діяльності з видобування, переробки уранових руд» є вимоги статей 1, 27 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», статті 7 Закону України «Про видобування і переробку уранових руд», статті 7 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» у частині поширення державного регулювання у сфері використання ядерної енергії на діяльність з видобування уранових руд.

**Голова Державної інспекції
ядерного регулювання України**

Григорій ПЛАЧКОВ

_____ 2020 р.